

Obsah

Akademická, publikační a další odborná cesta prof. Karla Klímy životem . . .	15
Laudatio – <i>Květoslav Kramář</i>	29
Laudatio – <i>Monika Forejtová</i>	31
Laudatio – <i>Jiří Jirásek</i>	35

ČÁST I – Teoretické otázky ústavnosti

Několik poznámek k principu *self-restraint*

Jan Musil	41
1. Jak definovat princip <i>judicial self-restraint</i>	43
2. Dílčí otázky, které vyvstávají v souvislosti s uplatňováním zásady soudního sebeomezení	44
2.1 Spadá do pravomoci českých soudů projednávat a rozhodovat věci, v nichž probíhá nebo již proběhlo řízení před orgány (institucemi), jež nesou označení „soudy“, avšak nejsou to soudy patřící podle Ústavy mezi orgány moci soudní?	45
2.2 Mají se trestní soudy zabývat otázkou, zda zákonodárce postupoval správně, když určitá jednání kriminalizoval?	45
2.3 Jsou soudy oprávněny rozhodovat o odborných, strategických a bezpečnostních otázkách?	47
2.4 Může Ústavní soud přezkoumávat tzv. <i>volební model</i> , obsažený v zákonu o parlamentních volbách?	48
2.5 Má Ústavní soud chránit sociální práva?	49
2.6 Má Ústavní soud posuzovat záležitosti sociální politiky státu? . . .	49
2.7 Má Ústavní soud rozhodovat o odborných politicko-ekologických otázkách?	50
3. Závěr	51

Potřebuje Ústavní soud jednací řád?

Vladimír Sládeček, Radovan Suchánek	53
1. Úvodem	54

2. Trocha historie	57
3. Návrhy k obsahu jednacího řádu	59
4. Závěr.....	65

Nezměnitelná ustanovení ústavy – komparativní studie

Jiří Mulák	67
1. Úvod	68
2. Materiální ohnisko ústavy a klauzule věčnosti (nezměnitelná ustanovení)	69
3. Komparatistika	71
3.1 Francie	71
3.2 Itálie.....	72
3.3 Německo	74
3.4 Portugalsko	77
3.5 Rumunsko	79
3.6 Turecko	80
3.7 Rakousko.....	80
3.8 Indie.....	82
3.9 Řecko	84
3.10 Slovensko	84
4. Závěr.....	86

Proměny české ústavnosti v době covidové

Jana Odehnalová	87
1. Úvod	87
2. Nouzový stav	88
2.1 Stav v české ústavnosti (ne)předpokládáný	88
2.2 Balancování na hraně zásad o dělbě moci	90
2.3 Vyhlášení nového nouzového stavu bezprostředně po neprodloužení starého	92
3. Různé nástroje stejná materie vs. stejné nástroje různá materie	93
3.1 Právní nástroje regulace v době covidové	93
3.2 Vzájemné postavení a interpretační možnosti	94
3.3 Nouzový stav (nakonec) není trumfové eso	96
4. Nekončící ústavněprávní otazníky	98
5. Závěr.....	100

O vládě, vládě a správě

Josef Staša	103
-------------------	-----

**Působení právní, politické a sociální odpovědnosti
v ústavním systému ČR**

Maxim Tomoszek	115
1. Odpovědnost a zastupitelská demokracie	117
2. Typy odpovědnosti v ústavním právu	119
3. Smysl odpovědnosti v ústavním právu	124
4. Zdroje neefektivity odpovědnosti v ústavním právu	126
5. Závěr	133

**Eternity clause – a natural or only apparent means
of protecting the Constitution?**

Zbigniew Witkowski, Maciej Serowaniec	135
---	-----

ČÁST II – Institucionální problematika ústavního práva**K časovým pravidlům činnosti Parlamentu České republiky**

Jan Kysela	147
1. Úvod	148
2. Volební a funkční období	149
2.1 Exkurs k substituci Poslanecké sněmovny z hlediska časového	153
3. Zasedání	157
3.1 Nástin vývoje úpravy a praxe zasedání sněmoven	158
3.2 Zasedání komor v současnosti	163
4. Závěr	164

**Ústavnost omezování svobody pohybu
v kontextu pandemie COVID-19**

Monika Forejtová	165
1. Úvod	165
2. Svoboda pohybu v ústavním pořádku České republiky a možnost jejího omezení	168
3. Vydaná mimořádná opatření omezující svobodu pohybu	170

4. Příklad některých mimořádných opatření vydaných ve státě Izrael	173
5. Závěr	176

Existuje základné právo na azyl?

Soňa Košičiarová	177
1. Úvod	178
2. Ústavnoprávna úprava azylu, predmet a vzťah k medzinárodnej a zákonnej úprave	178
3. Vzťah ústavnoprávnej úpravy azylu k medzinárodnej a zákonnej regulácii	181
4. Záver	185

Územní samospráva a její ústavněprávní aspekty

Petr Průcha	187
1. Úvod	188
2. K východiskům a aktuálnímu stavu právní úpravy územní samosprávy	190
3. K aktuální ústavněprávní problematice územní samosprávy	193
4. K vybraným ústavněprávními otázkám územní samosprávy k úvaze	197
5. Závěrem	201

K dotekům ústavního a správního práva

Martin Kopecký	203
1. Úvodem ke vztahům blízkých právních oborů a k jubilantovi	203
2. Ministr, ministerstvo a vláda jako orgány moci výkonné a správní orgány	205

K vývoji právní úpravy příkazního řízení o přestupku

Helena Prášková	213
-----------------------	-----

Autorské právo ve světle ústavního práva a rozhodnutí Ústavního soudu ČR

Martin Boháček	223
1. Úvod	224
2. Autorské právo z hlediska ústavního práva obecně	225

3. Vybrané nálezy Ústavního soudu ČR k ústavní ochraně autorského práva ve vazbě k ústavním právům jiným.	229
3.1 Postup při použití nástrojů občanského, správního a trestního práva kolektivním správcem k ochraně autorských práv	229
3.2 Kolize autorského práva a práva na poskytování informací.	230
3.3 Konflikt působnosti mezi kolektivními správci a nečinnosti ministerstva kultury v jeho řešení – z pohledu ústavního	231
3.4 Konflikt ústavní ochrany autorského práva a ústavního principu práva na spravedlivý proces za domnělé veřejné užívání televizního přístroje v restauraci	233
3.5 Konflikt s ústavním právem na spravedlivý proces – ve sporu o vydání bezdůvodného obohacení za domnělé veřejné užívání rozhlasového přístroje v prodejně jízdních kol	235
3.6 Povinnost obecného soudu položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie a k porušení práva na zákonného soudce . .	236
3.7 Ústavní soud a zákonné výjimky a omezení autorského práva – případ parodie	237
3.7.1 Postup případu před obecnými soudy	237
3.7.2 Řízení před Ústavním soudem a jeho posouzení případu . . .	238
3.7.3 Nález Ústavního soudu ČR	240
4. Závěr.	240

Nadčasové úvahy o bezpečnosti Evropy v mezích konstitucionalismu a trestního práva

Vladimír Zoubek, Eduard Bruna	243
1. Úvod	244
2. Ústavní axiologie: aktuální realita multikulturního a civilizačního ohrožení EU	247
3. Ústavní právo a konstitucionalismus o právu na azyl	248
4. Rizika novodobého stěhování národů	250
5. Negativní konotace Sykes-Picetonovy imperiální dohody	251
6. Multikulturalita a český národ	252
7. Výzva a memorandum	254
8. Některé nové posuny v trestní politice ČR v oblasti bezpečnosti	255
9. Závěr.	260

Institucionální zabezpečení svobody vědeckého bádání a limity jejího omezení

Ján Matejka	261
1. Úvod	262
2. Pojem, význam a rozsah svobody bádání	263
3. Akademická autonomie a institucionální rámec svobody bádání	267
3.1 Institucionální role klíčových organizačních složek státu	268
3.2 Institucionální role vysokých škol	270
3.3 Institucionální rámec fungování veřejných výzkumných institucí	272
3.4 Akademie věd České republiky a soustava jejích pracovišť	274
3.5 Další výzkumné organizace	275
4. Omezení svobody vědeckého bádání	276
4.1 Etické limity výzkumné práce	277
4.2 Zákonné omezení vědecké práce	278
4.3 Trestněprávní úprava jako krajní prostředek omezení vědy a výzkumu	279
5. Závěr	282

ČÁST III – Komparativní ústavní systémy

Problematika času v rozhodování ústavních soudů

Tomáš Lálík	287
1. Úvod	287
2. Čas pri súdnom rozhodovaní	288
3. Nerozhodnutie	292
4. Záver	297

Systémové väzby v ústavnom systéme Slovenskej republiky

Ladislav Orosz	299
1. Úvod	300
2. Pluralita ústavných predpisov ako prejav československých ústavných tradícií	301
3. Ústava Slovenskej republiky a jej vzťah k nad'alej platným československým ústavným predpisom	303

4. Ústava Slovenskej republiky a jej vzťah k ostatným ústavným predpisom schváleným Národnou radou Slovenskej republiky.	305
5. Záver	311

Obywatelska (ludowa) inicjatywa przedkładania projektu aktu normatywnego w Polsce

Krzysztof Skotnicki	313
1. Wprowadzenie	314
2. Obywatelska inicjatywa konstytucyjna (ustrojodawcza)	315
3. Obywatelska inicjatywa ustawodawcza	318
4. Inicjatywa uchwałodawcza mieszkańców w jednostkach samorządu terytorialnego	321
5. Podsumowanie	324

Pojęcie „rzetelności” w polskim prawie konstytucyjnym

Andrzej Szmyt	325
---------------------	-----

Súdna moc na Slovensku po ústavných zmenách z roku 2020

Marián Giba	335
1. Úvod	336
2. Genéza ústavných zmien	336
3. Reformy v oblasti všeobecného súdnictva	341
4. Zmeny v právomociach Ústavného súdu	345
5. Záver	348

Vplyv spoločenských zmien v Slovenskej republike na ústavnosť ako hodnotové kritérium

Alena Krunková	349
1. Úvod	350
2. Niekoľko historických súvislostí	350
3. Ústavnosť v Slovenskej republike po roku 2017	352
4. Záver	357

Zmenil sa uhol pohľadu na vnímanie del'by moci v slovenskom ústavnom systéme?

Lívia Trellová	359
----------------------	-----

Je ústavnost' meradlom aj pre reformy súdnictva na Slovensku?	
Ján Svák	369

ČÁST IV – Argumenty právně evropské, respektive mezinárodněprávní

Vztah a srovnání unijního a ústavního práva ČR

Jan Ondřej, Jana Ondřejová	383
1. Povaha práva Evropské unie	384
2. Ustanovení Ústavy ČR týkající se mezinárodního práva	387
3. Vztah práva EU a ústavního práva	388
3.1 Ústavní soud a předběžné otázky předkládané SDEU	392
4. Závěr	395

Vybrané otázky práva na život ve světle judikatury

Evropského soudu pro lidská práva

Zuzana Vostrá	397
1. Úvod	398
2. Právo na život z pohledu ESLP	399
3. Interrupce v pojetí judikatury ESLP	401
4. Eutanazie v pojetí judikatury ESLP	403
5. Závěr	406

Zákaz opustit území státu z pohledu základních práv

Alexander J. Bělohlávek	409
1. Historický vývoj a kodifikace práva opustit území státu jako součást svobody pohybu	411
2. Individualizace případného omezení práva	413
3. Věcný rozsah práva na opuštění státního území	415
4. Migrace a svoboda pohybu v právu EU	416
5. Přípustnost omezení	418
6. Omezení z 13. března 2020	421

Řádná správa v kontextu návrhu správního řádu Evropské unie

Iva Fischerová (Chvátalová)	423
1. Úvod	424
2. Právo Evropské unie a řádná správa	427

3. Návrh správního řádu Evropské unie	432
4. Závěr.....	435

Dopady vystoupení členského státu z EU na občanství Unie:

příklad brexitu

Magdaléna Svobodová	437
1. Úvod	438
2. Občanství EU – jeho charakteristika a vývoj	439
3. Nadstátnost Unie a právo členských států vystoupit z EU	443
4. Brexit a jeho dopad na práva občanů EU	445
5. Závěr.....	450

Dohled nad dodržováním základních hodnot EU

Pavel Klíma	451
1. Obecně k čl. 2 Smlouvy o Evropské unii	452
2. Základní mechanismus postihování porušení čl. 2 SEU	452
2.1 Právní úprava postihování porušení čl. 2 SEU	452
2.2 Sankční mechanismus pro porušení základních hodnot EU v praxi	455
3. Řízení pro nesplnění povinnosti členského státu.....	457
3.1 Evropská komise vs. Polsko.....	458
3.1.1 Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. června 2019 ve věci C-619/18.....	458
3.1.2 Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. listopadu 2019 ve věci C-192/18.....	460
3.1.3 Řízení pro nesplnění povinnosti členského státu ve věci C-791/19.....	461
3.2 Evropská komise vs. Maďarsko	462
4. Závěr.....	463

ČÁST V – Právně-odvětvové souvislosti ústavního práva

Vztah finančního práva k ústavnímu právu

Marie Karfíková	469
1. Úvod	470
2. Obecně	471
2.1 Historický pohled	472

2.2	Současná právní úprava	474
2.3	Daně jako omezení vlastnického práva	478
3.	Daňová judikatura	479
4.	Závěr	481

Veřejné rozpočty a ústavní souvislosti

Hana Marková	483
1. Úvod	483
2. Státní rozpočet	484
3. Místní rozpočty	486
4. Rozpočtová odpovědnost	488
5. Závěr	492

Ke koncepci korporativního (stavovského) státu

Karolina Adamová, Antonín Lojek	493
1. Úvod	493
2. Stavy, korporace a korporativismus	494
3. Zdroje teorie korporativního (stavovského) státu	496
3.1 Rozdíly v pojetí stavovského (korporativního) státu u vybraných českých autorů	497
3.2 Stavovský stát v legislativě	499
4. Závěr	503

Vzpomínka na dva významné brněnské konstitucionalisty

Karel Schelle, Jaromír Tauchen	505
--------------------------------------	-----

Post monographicum (k obsahu této Pocty)	517
Seznam autorů	519
Seznam literatury	523
Seznam zkratk	539
Věcný rejstřík	540